ಗಿಡಗಳ ನಡುವೆ ನೆಟ್ಟಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಆರೈಕೆಗೆ ವಿಪುಲ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು. ಅದೆಲ್ಲವೂ ಕುಮುದಿನಿ ನದಿಯಿಂದ ಹೊತ್ತು ತಂದು ಸುರಿದು ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲಸ ಅಸಾಧ್ಯದ ಮಾತಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕೃಷಿ ಪ್ರದೇಶವು ನದಿಯಿಂದ ಎತ್ತರದ ಜಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು, ಕುಮುದಿನಿಯ ಹರಿವನ್ನು ಈ ಜಾಗದೆಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಿಡಗಳು ಈಗ ತುಸು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು. ಅವರಿನ್ನೂ ಅಜ್ಜರಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಜೆ ಜಂಪಯ್ಯನ ಮನೆ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಮನೆಯವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೊಡಗಿದರು.

'ತಗ್ಗಿನಿಂದ ನೀರು ಏರಿಗೆ ಎಳೆಯೋದು ಆಗದ ಮಾತು.. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿದಿನ ನದಿಯಿಂದ ನೀರು ಹೊತ್ತು ತಂದು ಸುರಿಯೋದೂ ಆಗದು.. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು..' ಜಂಪಯ್ಯ ನುಡಿದ. ಕಾಯಕನಾಥ ಎಂದಿನಂತೆ ಗೋಡೆಗೊರಗಿ ಕಾಲು ಚಾಚಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅವನ ನಿತ್ಯದ ಭಂಗಿಯದು. ಅವನು ಕುಳಿತು ಬರಿದೇ ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ನಿರ್ಧಾರ, ಆಲೋಚನೆಗಳೇನಿದ್ದರೂ ನಿಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು ಎಂಬಂತೆ.

'ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ನೀರಿಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ಹೇಗೆ..? ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ..' ಶಿವಯ್ಯ ತಲೆಕೆರೆದುಕೊಂಡ.

'ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆ ದಿನದ ಇಪ್ಪತ್ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆನೂ ನೀರು ಶೇಖರಣೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೇ..?' ಜಂಪಯ್ಯನ ಮಾತಿಗೆ ಶಿವಯ್ಯ ತಲೆದೂಗಿದನಾದರೂ ಆ ಕೆಲಸ ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರಿತು.

'ನೆಲದಿಂದ ತೊಟ್ಟಿ ಕೆಳಗಿರುವುದರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಕಾಲುವೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕೃಷಿಗೆ ಹಾಕಬಹುದು.. ಅಲ್ವಾ..? ಆಳಕ್ಕೆ ಅಗೆದರೆ, ನೀರಿನ ಒಸರೂ ಸಿಗಬಹುದು.. ಕಾಡು ಮತ್ತು ನದಿ ಸಮೀಪ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಂತರ್ಜಲ ಮೇಲೆನೇ ಇರಬಹುದು..'

ಜಂಪಯ್ಯ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನುಡಿದಾಗ ಶಿವಯ್ಯನಿಗೂ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಾರದೇಕೆ ಎನಿಸಿತು. ಜಗುಲಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲೆದಾಡಿ, ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಜಾಗ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಉಳಿದ ಜಾಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇವರು ಆಯ್ದ ಜಾಗ ತುಸು ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಆ ಬಯಲಿನ ಇಳಿಜಾರಿನ ನೀರೆಲ್ಲಾ ಈ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವುದೆಂಬ ಕಾರಣವೂ ಆ ಜಾಗದ ಆಯ್ಕೆಯ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಇವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಯಿಂದ ಆ ಜಾಗ ದೂರವೇ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಕೃಷಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಆ ನೀರಿನ ಬಳಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಆ ಆಯ್ಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮರು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಯಾರೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿ ಹಿರಿದಾಗಿಸಲೂ, ಜೊತೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬಳಸಲು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದರು. ಕುಮುದಿನಿಯ ನೀರು, ಕಲುಷಿತವಾಗಿರದೇ ತಿಳಿಯಾಗಿ ಸಿಹಿಯಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಮನೆಯ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಮೃತಮಯಿಯಂತೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಾಗಾಗಿ ಚಿಂತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಮರುದಿನವೇ ಅಗೆತದ ಕೆಲಸ ಶುರುವಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಕಾಯಕನಾಥ, ಶಿವಯ್ಯ, ಜಂಪಯ್ಯನ ಜೊತೆ ರತ್ನವ್ವ ಕೂಡಾ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಮಣ್ಣು ತುಸು ಬಿಗಿಯಾಗೇ ಇದ್ದರಿಂದ ಪಿಕ್ಕಾಸಿನ ಮೊನೆಗೆ ಹೆಂಟೆಯಷ್ಟು ಮಣ್ಣು ಮಾತ್ರ ಕಿತ್ತು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣಿನ ಹಠ ಸೋಲಬೇಕಾಯಿತು. ಇವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಕೈ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ನಿರಂತರ ತಿವಿತಕ್ಕೆ ಕಡೆಗೂ ಭೂಮಿ ಶರಣಾಯಿತು. ಇವರೂ ವಿಚಲಿತರಾಗದೇ, ನಿರಂತರ ಹಗಲಿರುಳು ಭಗೀರಥನ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಿಳಿದವರಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡದೇ ತೊಟ್ಟಿಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಿದ್ದರು. ಕಾಯಕನಾಥನಿಗೆ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಅಗೆತದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ರೂಢಿ ಇದ್ದರಿಂದ ಅವನೇ ಮಣ್ಣು ಅಗೆಯಲು ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದ. ಬಿಸಿಲು ತಲೆ ಕಾಯಿಸಿ, ಬೆವರು ಇಡೀ ಮೈ ತೋಯಿಸಿತು. ಸಂಕಲ್ಪ ದೃಢವಾಗಿದ್ದರೆ, ಯಾವ ತೊಂದರೆ, ಸೋಲುಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜಂಪಯ್ಯ ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕಾರಗದ್ದೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಗೆಯುವ ಪಿಕ್ಕಾಸಿಗೆ ಬಾಯಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ. ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸದೂ ತಂದ. ಈಗಷ್ಟೇ ಜೀವ ತಳೆದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಹೊಣೆಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆ ಸಸಿಗಳು ಹಿರಿದಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಇವರ ಖುಷಿ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಏನೋ ಸಾರ್ಥಕತೆಯ ಬೆಳಕು ಇವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರ ಹೃದಯದಲ್ಲೂ ಹೊಸ ಖುಷಿ ಚಿಗುರೊಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕೂಸೊಂದರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬ ನೀಡುವಂಥ ಆನಂದ ಇದೂ ನೀಡುತಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಶ್ರಮವೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ತ್ರಾಸವೆಂದು ಅನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ತುಸು ದೇಹ ದಂಡನೆಯಾದರೂ ಸಹ, ಮುಂದೆ ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ತಮಗೆ ಸಿಹಿಯನ್ನೇ ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ನಡುವೆಯೂ, ಕಾಯಕನಾಥನಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಪಾಪಪ್ರಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಅಜ್ಜರಕಾಡು ತಾವು ಬರುವ ಮುಂಚೆ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಶಾಂತವಾಗೇ ಇತ್ತು. ನಾವು ಮನುಷ್ಯರು, ನಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ, ದುರಾಸೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೋ ಸೇರಿದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.. ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಹಾಯಾಗಿದ್ದ ಭೂಮಿಯ ಮಡಿಲಿಗೆ ಪ್ರಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನೆಲೆವಾಸವಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ತಿರುಗಾಡುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅದಾವುದೂ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಂಡತನಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಹಕ್ಕು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.. ಇದು ಸರಿಯೇ..?

ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಇವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಂದ ಯೋಗೀಶರಿಗೆ ಅಜ್ಜರಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಈ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಆಘಾತವೂ, ಅಚ್ಚರಿಯೂ ಮೂಡಿತು.

'ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿದರೆ ಹಸ್ತ ನುಂಗುವುದು ಅನ್ನೋದು ಇದಕ್ಕೇ ಏನೋ..? ನಿಮಗ್ಯಾರು ಇಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು..? ನಾಳೆ ದಿನ ಈ ಜಾಗದ ಓನರ್ ಬಂದರೆ ಇಷ್ಟು ದಿನ ಮಾಡಿದ ಶ್ರಮ ನೀರಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಆಗುತ್ತೆ.. ಅದರ ಅರಿವಿದೆ ತಾನೇ..?' ಯೋಗೀಶರು ಕೋಪ, ಅಸಮಾಧಾನ ಬೆರೆತ ಸ್ವರದಲ್ಲೆಂದರು.

ಜಂಪಯ್ಯ ಎಂದಿನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲೇ ನುಡಿದ, 'ಅವರು ಬಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೋಡಿದರಾಯಿತು ಬಿಡಿ.. ನೀವು ಪ್ರತಿಸಲ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಿ ನಮಗೆ ಹೆದರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಡಿ.. ನನಗ್ಯಾಕೋ ನೀವೇ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕರೆಸುತ್ತೀರೇನೋ ಅಂತ ಅನುಮಾನ ಶುರು ಆಗಿದೆ..'

'ನಾನ್ಯಾಕೆ ಕರೀಲಿ.. ಅವರು ಯಾರೆಂದೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.. ನೀವು ಅಮಾಯಕರು.. ನೆಲೆ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಯಾರದ್ದೋ ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಝಾಂಡ ಊರಿದರೆ ಅವರು ಬಿಡ್ತಾರಾ..? ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕಾಳಜಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ.. ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಹಣೆಬರಹ.. ನಾನೇನೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.. ಇದೇ ಕೊನೆ.. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಈ ಜಾಗಕ್ಕೆ ನಾನು ಕಾಲಿಡುವುದಿಲ್ಲ..' ಎಂದು ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದವರು, ನಿಂತಲ್ಲೇ ತಿರುಗಿ ಕಾಯಕನಾಥನತ್ತ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದರು, 'ಏನೋ ಕಾಯ..? ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ವಿರಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಅಂತ ಬಂದವನು ನೀನು.. ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿನ್ನ ವೈರಾಗ್ಯ ಮುಗಿಯಿತಾ..? ಇವರ ಜೊತೆ ನೀನು ಸೇರಿಕೊಂಡೆಯಲ್ಲಾ... ಈಗ ಎರಡು ಮನೆ ಆಗಿದೆ.. ಮೂರನೇದ್ದು ನಿನ್ನದು ಆಗಲಿ ಬಿಡು.. ನೀನೂ ನೆಲೆಯೂರು ಇಲ್ಲೇ.. ಬರುಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವಾದರೂ ಆಗಬಹುದು.. ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.. ತೊಟ್ಟಿ ತೋಡಿದ್ದೀರಿ.. ಗುಡಿ ಇದೆ.. ರಸ್ತೆ ಕೆತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟರೆ.. ಸುಲಭವಾಯಿತಲ್ಲಾ..!'

ಕಾಯಕನಾಥನಿಗೆ ಏನು ಉತ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದೇ ತೋಚಲಿಲ್ಲ. ಯೋಗೀಶರು ಅವರಿಗೆ ಬೆನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಾಡಿನತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದರು. ಅವರ ಆಕೃತಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಮೊದಲು ಎಚ್ಚೆತ್ತ ಜಂಪಯ್ಯ ಕಾಯನ ಬಳಿ ಬಂದು ನುಡಿದ, 'ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು ಕಾಯ.. ಅ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿ.. ಕೃತಜ್ಞತೆ ಇಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ.. ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಿದೀನಿ.. ಮಲಮೂತ್ರ ಬಾಚಿದೀನಿ.. ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯನೇ.. ಪ್ರಾಣಿನೇ ಎಷ್ಟೋ ಆಗಬಹುದು..' ಬೇಸರಿಸಿಕೊಂಡ.

ಕಾಯನಿಗೆ ಯೋಗೀಶರು ಜಂಪಯ್ಯ ಹೇಳಿದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಲ್ಲ ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಅದನ್ನೇ ಹೊರಗೆಡವಲು ಯತ್ನಿಸಿದ. 'ಅದು.. ಹಾಗಲ್ಲ.. ಈ ಜಾಗದ ಮಾಲೀಕರು ಬಂದರೆ.. ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು..? ಇದು ಅವರ ಆತಂಕ..'

'ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳೇ ಬರಲಿಲ್ಲ.. ಈಗ ಬರ್ತಾರಾ..? ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಭೂಮಿ